

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ІНСТИТУТ ПРАВА ТА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ГАЛУЗЕВОГО ПРАВА ТА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної роботи

_____ **Коляда О.П.**

«_____» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.8 ГОПОДАРСЬКЕ ПРАВО

освітня програма «ПРАВО»

(назва освітньої програми)

освітнього рівня «БАКАЛАВР»

(назва освітнього рівня)

галузь знань 08 ПРАВО

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 081 ПРАВО

(шифр і назва спеціальності)

Інститут права та суспільних відносин

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 6

Форма підсумкового контролю: залік, іспит

Київ - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське право» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право», першого (бакалаврського) рівня. – К.: УУ, «___» _____, 2023 року – 48 с.

Розробник програми:

Лукацька Л.Г., старший викладач кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ О.О.Фаст

«___» _____ 20__ року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної / наукової) програми (керівником проектної групи)

_____ ПРАВО _____

(назва освітньої програми)

_____. 20__ р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

_____ (Фрицький Ю.О.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© Лукацька Л.Г., 2023 рік

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	20__/20__	20__/20__	20__/20__
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою:

_____.

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

_____ 20__ р.

Заступник директора Інституту права та суспільних відносин

_____ ()

(підпис)

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	10
4.2.1. Тематичний план.....	10
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	13
4.3. Форми організації занять.....	15
4.3.1. Теми семінарських занять.....	15
4.3.2. Індивідуальні завдання.....	16
4.3.3. Загальні методичні вимоги до написання реферату	17
4.3.4. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	19
4.3.5. Теми самостійної роботи студентів.....	21
4.3.6. Теми курсових робіт.....	22
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	25
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	25
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	26
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	27
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	27
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	28
6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру	28

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	29
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	31
6.7. Орієнтовний перелік питань до заліку.....	31
6.8. Орієнтовний перелік питань до іспиту.....	33
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	35
7.1. Глосарій (термінологічний словник).....	36
7.2. Рекомендована література.....	40
7.3. Інформаційні ресурси.....	48

1 . ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГОСПОДАРЬКЕ ПРАВО»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальний обсяг кредитів – 6	Галузь знань 08 «Право» (шифр і назва)	Вид дисципліни Нормативна (обов’язкова) (обов’язкова чи за вибором студента)	
	Спеціальність	Цикл підготовки	

	081 «Право» (шифр і назва)	Професійний (загальний чи професійний)	
Модулів – 2	Спеціалізація <i>Адміністративно-господарська</i> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 8		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 180		7-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	45год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Самостійна робота	
		105 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид семестрового контролю: поточний контроль на семінарський заняттях	
		модульний контроль - контрольне завдання за результатами вивчення навчального матеріалу, об'єднаного в модуль	
		підсумковий контроль: залік, іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Господарське право» є однією з важливих навчальних дисциплін для підготовки студентів першого бакалаврського рівня Інституту права та суспільних відносин. Її вивчення надає можливість студентам познайомитись з основними засадами правового регулювання господарських відносин, практикою застосування актів господарського законодавства, тощо.

Мета навчальної дисципліни «Господарське право» полягає в засвоєнні студентами значення норм та інститутів господарського права; формує знання про основні засади господарської діяльності, правове регулювання порядку заняття господарською діяльністю, застосуванню господарського законодавства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Господарське право» є ознайомлення студентів з джерелами господарського права, вивчення основних засад господарської діяльності, розгляд участі держави у сфері господарювання, визначення суб'єктів господарювання, застосування законодавства про банкрутство, ознайомлення із судовою практикою в сфері господарського права, розвиток навичок самостійного вирішення наукових та практичних проблем господарського права.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення дисципліни «Господарське право» студент повинен:

знати:

- Поняття, предмет, структуру, зміст курсу в обсязі робочої програми;
- Основні засади господарської діяльності;
- Поняття господарської комерційної і некомерційної діяльності
- Основи законодавства в сфері державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності;
- Вимоги щодо обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції;
- Порядок відшкодування збитків у сфері господарювання;

- Поняття банкрутства та заходи щодо запобігання банкрутству;
- Основні засади зовнішньоекономічної діяльності;
- способи захисту прав та законних інтересів.

вміти:

- аналізувати наукову літературу з дисципліни;
- проводити порівняльно-правовий аналіз;
- вільно орієнтуватися у системі господарського законодавства та судовій практиці у господарських справах;
- аналізувати і узагальнювати судову практику;
- правильно тлумачити норми та застосовувати норми господарського законодавства.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15
ОК 2.8		+	+								+				

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16
ОК 2.8	+					+	+				+	+	+		

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
ОК 2.8																		+	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Господарське право – система норм, які регулюють діяльність учасників відносин у сфері господарювання. До таких учасників відповідно належать: суб'єкти господарювання, споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, а також громадяни, громадські та інші організації, які виступають засновниками суб'єктів господарювання чи здійснюють щодо них організаційно-господарські повноваження на основі відносин власності.

Предмет господарського права визначається двома основними поняттями: *«господарська діяльність»* і *«господарські відносини»*

Під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва - підприємцями. Господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність).

Особливості здійснення окремих видів підприємництва встановлюються законодавчими актами.

При вивченні цього курсу студент набуває знань не лише системи актів господарського законодавства, але й відповідних теоретичних положень актів цивільного законодавства. Важливе значення також має опрацювання узагальнень судової практики з вирішення господарських спорів.

Робоча програма цієї навчальної дисципліни – це короткий перелік тем, їх змісту, завдань та стратегії курсу, які спонукають студентів приходити на лекції підготовленими, складати план своєї роботи та досягати успіху при вивченні матеріалу. Вона розроблена з урахуванням особливостей викладання курсу в Інституту права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку особистості людини «Україна».

Предмет навчальної дисципліни: основні принципи, доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, регулювання господарських правовідносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між іншими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

Дисципліна «Господарське право» має тісний зв'язок з іншими навчальними дисциплінами, такими як: «Цивільне право», «Податкове право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», однак як самостійна галузь права воно знайшло відтворення в Господарському кодексі України та багатьох нормативних і законодавчих актах, що видаються Верховною Радою, а також в указах Президента України, постановах Кабінету Міністрів, наказах міністерств і відомств.

Знання та вміння, отримані під час вивчення даної навчальної дисципліни необхідні для професійної та практичної підготовки фахівця.

Навчальна дисципліна «Господарське право» вивчається протягом двох семестрів, в загальному обсязі 180 годин / 6 кредитів ECTS: аудиторної роботи – 75 годин, з яких лекції – 45 годин, практичні заняття - 30 годин; самостійна робота студента - 105 годин.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовний модуль 1. Основні засади господарської діяльності

Тема 1. Загальні положення: Визначення понять господарського права; Предмет, метод, принципи господарського права. Джерела господарського права.

Тема 2. Поняття господарської діяльності та господарських відносин. Господарська комерційна діяльність. Некомерційна господарська діяльність.

Тема 3. Учасники відносин у сфері господарювання: поняття, утворення, державна реєстрація, припинення суб'єктів господарювання.

Змістовний модуль 2 Майнова основа господарювання

Тема 4. Правовий режим майна

Тема 5. Поняття права власності, право господарського відання та оперативного управління

Тема 6. Цінні папери: види цінних паперів, регулювання ринку цінних паперів

Змістовний модуль 3. Суб'єкти господарювання

Тема 7. Поняття та види підприємств: державні та унітарні підприємства

Тема 8. Господарські товариства, підприємства колективної та приватної власності

Тема 9. Громадянин як суб'єкт господарювання

Змістовний модуль 4. Захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

Тема 10 Поняття конкуренції у сфері господарювання. Недобросовісна конкуренція

Тема 11. Антимонопольне-конкурентне законодавство

Змістовний модуль 5. Господарські зобов'язання

Тема 12 Поняття господарських зобов'язань. Види зобов'язань: Майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.

Тема 13. Господарські договори. Ціни і ціноутворення у сфері господарювання

Тема 14. Виконання господарських зобов'язань

Змістовний модуль 6. Відповідальність у сфері господарювання

Тема 15 Господарсько-правова відповідальність. Господарські санкції. Відшкодування збитків

Тема 16 Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольного законодавства

Змістовний модуль 7 Визнання суб'єкта підприємства банкрутом

Тема 17. Загальні положення: визначення термінів, джерела. Проведення у справах про банкрутство

Тема 18 Розгляд господарським судом справ про банкрутство фізичної особи

Змістовний модуль 8 Зовнішньоекономічна діяльність

Тема 19 Поняття зовнішньої діяльності. Види зовнішньої економічної діяльності та зовнішньоекономічні операції

Тема 20 Законодавство про іноземні інвестиції. Гарантії іноземним інвесторам

Тема 21 Спеціальні режими господарювання. Інші види спеціальних режимів господарювання

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		л	с	інд.р	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4		5	6	7	8	9
I семестр вивчення									
<i>Змістовний модуль 1. Основні засади господарської діяльності</i>									
Тема 1. Загальні положення: Визначення понять господарського права; Предмет, метод, принципи господарського права. Джерела господарського права.	5	2	1		2				
Тема 2. Поняття господарської діяльності та господарських відносин. Господарська комерційна діяльність. Некомерційна господарська діяльність.	5	2	1		2				
Тема 3. Учасники відносин у сфері господарювання: поняття, утворення, державна	5	2			2				

реєстрація, припинення суб'єктів господарювання.			1						
Разом за змістовним модулем 1	15	6	3		6				
<i>Змістовний модуль 2 Майнова основа господарювання</i>									
Тема 4. Правовий режим майна	8	2	1		5				
Тема 5. Поняття права власності, право господарського відання та оперативного управління	8	2	1		5				
Тема 6. Цінні папери: види цінних паперів, регулювання ринку цінних паперів	10	2	1		7				
Разом за змістовним модулем 2	26	6	3		17				
<i>Змістовний модуль 3. Суб'єкти господарювання</i>									
Тема 7 Поняття та види підприємств: державні та унітарні підприємства	9	2	2		5				
Тема 8. Господарські товариства, колективні та приватні підприємства	9	2	2		5				
Тема 9 Громадянин як суб'єкт господарювання	8	2	2		4				
Разом за змістовним модулем 3	26	6	6		14				

<i>Змістовний модуль 4. Захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції</i>									
Тема 10 Поняття конкуренції у сфері господарювання. Недобросовісна конкуренція	10	2	1		7				
Тема 11 Антимонопольне конкурентне законодавство	10	2	1		7				
Разом за змістовим модулем 4	20	4	2		14				
<i>Змістовний модуль 5. Господарські зобов'язання</i>									
Тема 12 Поняття господарських зобов'язань. Види зобов'язань: Майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.	13	4	2		7				
Тема 13. Господарські договори. Ціни і ціноутворення у сфері господарювання	11	2	2		7				
Тема 14. Виконання господарських зобов'язань	10	2	1		7				
Разом за змістовним модулем 5	34	8	5		21				
<i>Змістовий модуль 6. Відповідальність у сфері господарювання</i>									
Тема 15 Господарсько-правова відповідальність. Господарські санкції. Відшкодування збитків	13	4	2		7				

Тема 16 Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольного законодавства	8	2	1		5				
Разом за змістовим модулем 6	21	6	3		12				
Разом за I семестр	142	36	22		84				
II семестр вивчення									
<i>Змістовний модуль 7 Визнання суб'єкта підприємства банкрутом</i>									
Тема 17. Загальні положення: визначення термінів, джерела. Проведення у справах про банкрутство	8	2	1		5				
Тема 18 Розгляд господарським судом справ про банкрутство фізичної особи	7	2	2		5				
Разом за змістовим модулем 7	17	4	3		10				
<i>Змістовний модуль 8 Зовнішньоекономічна діяльність</i>									
Тема 19 Поняття зовнішньої діяльності. Види зовнішньої економічної діяльності та зовнішньоекономічні операції	7	2	2		5				
Тема 20 Законодавство про іноземні інвестиції	7	2	2		5				

Тема 21 Гарантії іноземним інвесторам	5	1	1		1				
Разом за змістовим модулем 8	21	5	5		11				
Разом за II семестр	90	9	8		21				
Всього годин	180	45	30		105				

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Господарське право»

Разом: 180 год., лекції – 45 год., семінарські заняття – 30 год., індивідуальні заняття – ____ год., самостійна робота – 105 год., підсумковий контроль – ____ год.

7 - Семестр

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6
Назва модуля	<i>Основні засади господарської діяльності</i>	<i>Майнова основа господарювання</i>	<i>Суб'єкти господарювання</i>	<i>Захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції</i>	<i>Господарські зобов'язання</i>	<i>Відповідальність у сфері господарювання</i>
Кількість балів за модуль	30 балів		40 балів		30 балів	

Лекції	1		2		3	4		5		6		7	
Теми лекцій	<i>Тема лекцій 1,2,3</i>		<i>Тема лекцій 4,5,6</i>		<i>Тема лекцій 7,8,9</i>		<i>Тема лекцій 10,11</i>		<i>Тема лекцій 12,13,14</i>		<i>Тема лекцій 15,16</i>		<i>Тема лекцій 17,18</i>
Теми семінарських занять	<i>Тема заняття 1,2,3</i>		<i>Тема заняття 4,5,6</i>		<i>Тема заняття 7,8,9</i>		<i>Тема заняття 10,11</i>		<i>Тема заняття 12,13,14</i>		<i>Тема заняття 15,16</i>		<i>Тема заняття 17,18</i>
Теми практичних занять													
Теми лабораторних занять													
Самостійна робота	5 балів		5 балів		5 балів		5 балів		5 балів		5 балів		5 балів
Тести	15 балів							15 балів					
ІНДЗ	10 балів												
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (20 балів)												
Підсумковий контроль	Залік												

8 - Семестр

Модулі	Змістовий модуль 7	Змістовий модуль 8
--------	--------------------	--------------------

Назва модуля	Визнання суб'єкта підприємства банкрутом							Зовнішньоекономічна діяльність			
Кількість балів за модуль	20 балів							20 балів			
Лекції	1		2					3	4		5
Теми лекцій	<i>Тема лекції 17,18</i>							<i>Тема лекції 19, 20, 21</i>			
Теми семінарських занять			<i>Тема заняття 17,18</i>						<i>Тема заняття 19,20, 21</i>		<i>Тема заняття 24, 25</i>
Теми практичних занять											
Теми лабораторних занять											
Самостійна робота			5 балів						5 балів		5 балів
Тести	5 балів							10 балів			
ІНДЗ	10 балів										
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (20 балів)										
Підсумковий контроль	Іспит										

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

У ході підготовки до семінарського (практичного) заняття потрібно обов'язково ознайомитися з вказаною літературою. З метою більш поглибленого вивчення навчальної дисципліни рекомендується ознайомитися з науковими публікаціями в різних правових журналах та газетах України.

Семінарські заняття передбачають послідовність підготовки до них і певний порядок проведення. За теоретичними питаннями студенти готують виступи або реферати. Виступи слід ілюструвати посиланнями на джерельну базу. У подальшому вони обговорюються групою.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення: Визначення понять господарського права; Предмет, метод, принципи господарського права. Джерела господарського права.	1
2.	Поняття господарської діяльності та господарських відносин. Господарська комерційна діяльність. Некомерційна господарська діяльність.	1
3.	Учасники відносин у сфері господарювання: поняття, утворення, державна реєстрація, припинення суб'єктів господарювання. Цивільне законодавство України	1
4.	Правовий режим майна	1
5.	Поняття права власності, право господарського відання та оперативного управління	1
6.	Цінні папери: види цінних паперів, регулювання ринку цінних паперів	1
7.	Поняття та види підприємств: державні та унітарні підприємства	2
8.	Господарські товариства, колективні та приватні підприємства	2
9.	Громадянин як суб'єкт господарювання	2
10.	Поняття конкуренції у сфері господарювання. Недобросовісна конкуренція	1
11.	Антимонопольне-конкурентне законодавство	1

12.	Поняття господарських зобов'язань. Види зобов'язань: Майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.	2
13.	Господарські договори. Ціни і ціноутворення у сфері господарювання	2
14.	Виконання господарських зобов'язань	1
15.	Господарсько-правова відповідальність. Господарські санкції. Відшкодування збитків	2
16.	Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольного законодавства	1
17.	Загальні положення: визначення термінів, джерела. Провадження у справах про банкрутство	1
18.	Розгляд господарським судом справ про банкрутство фізичної особи	2
19.	Поняття зовнішньої діяльності. Види зовнішньої економічної діяльності та зовнішньоекономічні операції	2
20.	Законодавство про іноземні інвестиції	2
21	Гарантії іноземним інвесторам	1
	Разом	30

4.3.2. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення знань із дисципліни, прищеплення навичок самостійної роботи з літературою пропонується виконання індивідуальних творчих завдань у вигляді написання наукових рефератів за визначеною тематикою. Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік яких не обмежує ініціативи студента і його можливостей у використанні більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.) З проблем, досліджених у наукових рефератах, студенти можуть підготувати і виголосити доповіді під час проведення семінарських занять або засідань наукового студентського гуртка.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Використання прав інтелектуальної власності та природних ресурсів
2. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію
3. Продаж майна в процедурі банкрутства
4. Мирова угода та закриття провадження у справі про банкрутство
5. Розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор
6. Саморегульована організація арбітражних керуючих, функції та повноваження

7. Розгляд господарським судом справ про банкрутство фізичної особи
8. Процедура банкрутства, пов'язана з іноземною процедурою банкрутства
9. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
10. Валютні рахунки. Валютна виручка
11. Іноземні інвестиції
12. Галузі та види господарської діяльності
13. Господарсько-торгівельна діяльність. Агентські відносини у сфері господарювання. Перевезення вантажів.
14. Банківські операції.
15. Страхування зовнішньоекономічних операцій
16. Аудит. Комерційна концесія
17. Види та форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності
18. Порядок розгляду спорів у зовнішньоекономічній діяльності
19. Ліцензування зовнішньоекономічних операцій
20. Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства
21. Участь держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності
22. Правила професійної етики у конкуренції
23. Припинення експортно-імпортних операцій. Застосування індивідуального режиму ліцензування
24. Обмеження та зупинення діяльності суб'єкта господарювання
25. Договори (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та право, що застосовується до них

4.3.3. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Студенти-заочники, які вивчають дисципліну «Господарське право» у відповідності з навчальним планом пишуть з зазначеної дисципліни реферати.

Студенти денної форми навчання можуть відпрацьовувати пропущені заняття з дисципліни дисципліну «Господарське право» шляхом написання реферату з пропущеної теми за погодженням з викладачем, що веде семінарські заняття.

Реферат – це невелике за обсягом наукове дослідження студента.

Написання реферату є необхідною складовою частиною навчального процесу, яка дає змогу студентові проявити свої творчі здібності в сфері проведення самостійних досліджень з теоретичних і практичних проблем господарського права.

Метою написання реферату є організація науково–дослідницької роботи студентів з врахуванням певних вимог, а саме:

- а) системно і творчо, коректно і критично осмислювати існуючі погляди науковців на окремі теоретичні і практичні проблеми господарського права;
- б) самостійно знаходити шляхи вирішення проблем господарського права, виходячи із сучасного стану законодавства та практики його застосування;
- в) системно і комплексно аналізувати правові норми, що регулюють господарські правовідносини;
- г) робота повинна носити творчий характер і відображати додержання етичних норм проведення наукових досліджень, тобто бути забезпеченою науковим апаратом (посилання, наведення цитат, вказівка на джерела використовуваних у роботі таблиць, схем, статистичних даних тощо);
- д) робота повинна бути оформленою у відповідності до визначених вимог, своєчасно здана на кафедрі науковому керівникові.

Тому підготовка реферату є однією з важливих форм самостійного, навчального, наукового дослідження під час освоєння студентами курсу зазначеної навчальної дисципліни.

Навчальною метою написання реферату є більш глибоке засвоєння тієї частини знань, що отримується під час занять, та їх творче розширення в процесі самостійної роботи з літературою, а також перевірка рівня підготовленості студентів з окремих розділів навчальної дисципліни дисципліну «Господарське право» та вміння застосування набутих знань та навичок до комплексного виконання конкретного завдання.

Виховною метою самостійної дослідницької роботи є поглиблення у студентів – майбутніх фахівців-правознавців почуття гордості та відповідальності за свою справу, прагнення подальшого самовдосконалення своїх знань.

Розвиваючою метою є розвиток у студентів вміння творчо, свідомо та обізнано підходити до навчального процесу, вміння логічно аналізувати навчально-наукову інформацію, нормативну базу та наукову літературу, застосовувати набуті вміння та навички в практичній діяльності.

В робочій програмі навчальної дисципліни запропоновано розгорнутий перелік тематики рефератів, який доповнює розділи Господарського права в обсязі навчальної програми.

Реферати пишуться з основних та найбільш актуальних тем навчальної дисципліни. В них на основі аналізу та узагальнення наукового матеріалу порівнюються різні погляди науковців на певну проблему і визначається власна позиція студента з викладом відповідних аргументів.

Реферат як перша спроба самостійного дослідження, сприятиме формуванню у майбутніх фахівців власних наукових поглядів з певного напрямку знань, сприятиме їх продовженню у майбутніх наукових пошуках.

Реферат повинен бути належним чином оформлений. На титульному аркуші студент повинен зазначити назву вузу, кафедри, повну назву теми реферату, своє прізвище та ініціали, також вчену ступінь, звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місце та рік написання реферату.

Для написання реферату студент повинен скласти план, який розкриває зміст обраної теми. План реферату, як правило, включає вступ, в якому коротко

обґрунтовується актуальність обраної теми, основні питання, що розкривають зміст теми реферату і закінчення, де формуються висновки, оцінки, пропозиції.

Викладення матеріалу повинно бути стислим, точним, послідовним, самостійним. Плагіат наукових праць з обраної теми не допускається. Механічно переписані роботи оцінюються на задовільно і повертаються студентові для повторного виконання. В кінці реферату обов'язково наводиться список використаних джерел.

При написанні реферату слід робити зноски з зазначенням прізвища та ініціалів автора або авторів, назви книги або статті, місця і року видання, сторінки.

Отже, реферат повинен включати:

- назву та зміст роботи;
- вступ, в якому визначається актуальність проблеми, мета та завдання дослідження;
- основну частину, в якій висвітлюються основні проблеми та ступінь їхнього дослідження, аналіз судової практики;
- висновки, в яких визначаються основні підсумки дослідження;
- список використаних джерел.

Обсяг реферату складає 15-20 сторінок рукописного тексту або 12-18 сторінок комп'ютерного виконання на папері формату А-4.

4.3.4. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (2 бали);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (3 бали);

- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**).
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Корпоративні права та корпоративні відносини
2. Законодавство про корпоративні права держави
3. Спеціальні економічні зони
4. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічної діяльності
5. Види та форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності
6. Відповідальність України як держави
7. Ліквідаційна процедура
8. Продаж майна у справі про банкрутство

Тематика курсових робіт

1. Господарське право в системі права України
2. Поняття та виконання господарських зобов'язань
3. Господарські відносини у сфері господарювання
4. Господарський договір в механізмі правового регулювання господарських відносин
5. Правовий статус учасників відносин у сфері господарювання
6. Комерційна концесія.
7. Види господарських договорів і відповідальність за порушення договірних зобов'язань
8. Приватні підприємства в Україні
9. Принципи господарського права.
10. Підприємство як організаційна форма господарювання.
11. Господарське зобов'язання державного унітарного підприємства.
12. Господарські товариства
13. Підприємства колективної власності
14. Майнова основа господарювання
15. Право інтелектуальної власності у господарській діяльності
16. Корпоративні відносини
17. Банкрутство в господарській діяльності.
18. Збитки у сфері господарювання
19. Аналіз санкцій у сфері господарювання
20. Комерційне посередництво

21. Поняття конкуренції у господарській діяльності

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	4 бали
Разом		30 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
24 – 30 та більше	відмінно	5	A	відмінно
16 – 23	добре	4	BC	добре
8 – 15	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 7	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.5. Теми самостійної роботи студентів

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи студента навчального характеру. Вона спрямована на вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Основною метою самостійної роботи студентів є не тільки практичне закріплення теоретичних знань, а й розвиток мислення їх у неординарних випадках, які не мають законодавчого регулювання та теоретичного обґрунтування.

Самостійна робота студентів полягає у виконанні самостійного завдання, тобто вивченні чи доопрацюванні тем або ж питань курсу, що виносяться на підсумковий модульний контроль, вимагають від студента самостійної роботи з першоджерелами, творчого підходу та вміння аналізувати і порівнювати отриману під час лекційних і практичних занять інформацію.

Подані нижче теми, що виносяться на самостійне опрацювання студентами, опрацьовуються ними в усній чи письмовій формі (залежно від суті самого завдання), а їх оцінювання входить до оцінювання роботи на лекційних заняттях.

При оцінюванні самостійної роботи враховується повнота, точність і правильність викладу студентом матеріалу, вміння зосереджувати увагу на основних положеннях, а також використання першоджерел.

У разі письмового виконання завдання робота студента повинна бути підписана і в установлений строк здана на кафедрі для перевірки.

При цьому самостійна робота є одним із головних елементів навчального процесу за заочною формою.

Більшу частину матеріалу робочої програми навчальної дисципліни «Господарське право» студент заочної форми навчання вивчає самостійно в міжсесійний період. Також у міжсесійний період студентам надається можливість отримувати консультації НПП за графіком, що встановлюється кафедрою.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення: Визначення понять господарського права; Предмет, метод, принципи господарського права. Джерела господарського права.	2
2.	Поняття господарської діяльності та господарських відносин. Господарська комерційна діяльність. Некомерційна господарська діяльність.	2
3.	Учасники відносин у сфері господарювання: поняття, утворення, державна реєстрація, припинення суб'єктів господарювання. Цивільне законодавство України	2

4.	Правовий режим майна	5
5.	Поняття права власності, право господарського відання та оперативного управління	5
6.	Цінні папери: види цінних паперів, регулювання ринку цінних паперів	7
7.	Поняття та види підприємств: державні та унітарні підприємства	5
8.	Господарські товариства, колективні та приватні підприємства	5
9.	Громадянин як суб'єкт господарювання	4
10.	Поняття конкуренції у сфері господарювання. Недобросовісна конкуренція	7
11.	Антимонопольне-конкурентне законодавство	7
12.	Поняття господарських зобов'язань. Види зобов'язань: Майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.	7
13.	Господарські договори. Ціни і ціноутворення у сфері господарювання	7
14.	Виконання господарських зобов'язань	7
15.	Господарсько-правова відповідальність. Господарські санкції. Відшкодування збитків	7
16.	Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольного законодавства	5
17.	Загальні положення: визначення термінів, джерела. Проведення у справах про банкрутство	5
18.	Розгляд господарським судом справ про банкрутство фізичної особи	5
19.	Поняття зовнішньої діяльності. Види зовнішньої економічної діяльності та зовнішньоекономічні операції	5
20.	Законодавство про іноземні інвестиції	3
21.	Гарантії іноземним інвесторам	3
	Разом	105

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
7 - Семестр			

Змістовний модуль 1. Основні засади господарської діяльності			
Тема 1. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, залік	5	I-III
Тема 2 (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття підсумкова модульна контрольна робота, залік		
Тема 3. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік		
Змістовний модуль 2 Майнова основа господарювання			
Тема 4. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	III-V
Тема 5. (год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік		
Тема 6 (год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік		
Змістовний модуль 3. Суб'єкти господарювання			
Тема 7. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	VI-VIII
Тема 8. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік		
Тема 9. (42 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік		
Змістовний модуль 4. Захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції			
Тема 10. (2 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	X- XI
Тема 11. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	
Змістовний модуль 5. Господарські зобов'язання			
Тема 12. (4 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	XI-XII
Тема 13. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	
Тема 14. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	

Змістовний модуль 6. Відповідальність у сфері господарювання			
Тема 15. (4 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	XII-XIV
Тема 16 (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	5	
Всього: 36 год.		Всього: 50 балів	
8 - Семестр			
Змістовний модуль 7 Визнання суб'єкта підприємства банкрутом			
Тема 17. (2 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	10	I- II
Тема 18 (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	10	II-IV
Змістовний модуль 8 Зовнішньоекономічна діяльність			
Тема 19 (2 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	10	VI-VII
Тема 20 (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	10	
Тема 21. (1год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	10	VII-IX
Всього: 9 год.		Всього: 50 балів	
Разом за 2 семестри: 45 год.		Разом: 100 балів	

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

З метою більш ефективної активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни «Господарське право» можуть використовуватись: лекції з проблемних питань, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації тощо.

Кожен з видів методики застосовується викладачем на власний розсуд. При цьому, слід враховувати рівень підготовленості групи, кількість студентів, бажання студентів приймати участь в тому чи іншому виді методики активізації процесу навчання, а також особливості конкретної дисципліни.

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

Наприклад, лекції з проблемних питань покликані сприяти розвитку логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми може обмежуватися двома – трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій можуть даватись питання для самостійного їх осмислення.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

Наприклад, робота в малих групах проводиться з метою активізації навчання при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми індивідуальними якостями та знаннями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливість для участі кожного студента в роботі за метою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування. Така форма навчання використовується також з метою більш ґрунтовного засвоєння матеріалу, загострення уваги на особливо важливих аспектах, що містять в собі винесені на розгляд проблемні питання.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів, презентацій.

Наприклад, презентації проводяться у формі виступів за результатами виконання письмових завдань, з науково-навчальними тезами, рефератами, доповідями перед аудиторією тощо, де також доцільно використовувати для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, демонстрації нових наукових поглядів, оригінальних висновків та пропозицій.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Наприклад, семінари-дискусії (колоквиуми) проводяться для того, щоб сприяти обміну думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвинути мислення, допомагати формуванню поглядів і переконань, виробити вміння формулювати думки й висловлювати їх, вміння прислухатись до точки зору опонентів і «чути їх», навчитись оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з двох модулів, які включають 6 змістовних модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента / аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість
I. обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1		1		1		1
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1		1		1		1
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	10		3		4		3
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	10						
1.5. Виконання модульної роботи	25		5		15		5
1.6. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	30		10		10		10
Разом							
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5		2		2		1
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5		1		2		2
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10				5		5
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5				2		3
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5		2		2		
Разом							
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;

✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

ДЛЯ ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота															Разом	Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2		Змістовий модуль №3			Змістовий модуль №4		Змістовий модуль №5		Змістовий модуль №6				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	не більше 60	не більше 40	не більше 100
5			4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5			

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 7					Змістовий модуль 8				Змістовий модуль 9							
T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	T30		

5	5	5	5	5	5	5	5	не більше 40	не більше 100
---	---	---	---	---	---	---	---	-----------------	---------------------

T16, T17 ... T30 – теми змістових модулів.

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Учасники відносин у сфері господарювання
2. Господарська діяльність та господарські відносини
3. Розмежування відносин у сфері господарювання з іншими видами відносин
4. Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання
5. Загальні принципи господарювання
6. Нормативно-правове регулювання господарської діяльності
7. Конкуренція у сфері господарювання
8. Державна допомога суб'єктам господарювання
9. Обмеження монополізму в економіці
10. Зловживання монополієм становитим на ринку
11. Недобросовісна конкуренція
12. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання
13. Неправомірне збирання, розголошення та використання відомостей, що є комерційною таємницею
14. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію
15. Правила професійної етики у конкуренції
16. Захист прав споживачів
17. Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства
18. Антимонопольно-конкурентне законодавство
19. Підприємництво як вид господарської діяльності
20. Принципи підприємницької діяльності
21. Організаційні форми підприємництва
22. Загальні гарантії прав підприємців
23. Відповідальність суб'єктів підприємництва
24. Припинення підприємницької діяльності
25. Некомерційне господарювання
26. Організаційні форми здійснення некомерційної господарської діяльності
27. Поняття суб'єкта господарювання
28. Утворення суб'єкта господарювання
29. Установчі документи. Державна реєстрація суб'єкта господарювання
30. Припинення суб'єкта господарювання
31. Підприємство як організаційна форма господарювання
32. Види та організаційні форми підприємств
33. Управління підприємством
34. Майно підприємства

35. Господарські відносини підприємства з іншими підприємствами, організаціями, громадянами
36. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства
37. Законодавство про підприємства
38. Правовий режим майна суб'єктів господарювання
39. Право власності - основне речове право у сфері господарювання
40. Право господарського відання
41. Право оперативного управління
42. Майно у сфері господарювання
43. Джерела формування майна суб'єктів господарювання
44. Прибуток (дохід) суб'єкта господарювання
45. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання
46. Підстави виникнення майнових прав та обов'язків суб'єкта господарювання
47. Майновий стан та облік майна суб'єкта господарювання
48. Цінні папери та їх види
49. Умови і порядок випуску цінних паперів суб'єктами господарювання
50. Придбання цінних паперів суб'єктами господарювання
51. Господарське зобов'язання
52. Підстави виникнення господарських зобов'язань
53. Майново-господарські зобов'язання
54. Організаційно-господарські зобов'язання
55. Соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання
56. Публічні зобов'язання суб'єктів господарювання
57. Накладання штрафів за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства
58. Адміністративна відповідальність громадян-підприємців та посадових осіб
59. Вилучення незаконно одержаного прибутку (доходу)
60. Вилучення товарів з неправомірно використаним позначенням та копій виробів іншого суб'єкта господарювання
61. Відшкодування збитків за порушення антимонопольного законодавства
62. Цінні папери та їх види
63. Умови і порядок випуску цінних паперів суб'єктами господарювання
64. Придбання цінних паперів суб'єктами господарювання
65. Державне регулювання ринку цінних паперів

6.8. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Підприємство як організаційна форма господарювання
2. Майно підприємства
3. Господарські відносини підприємства з іншими підприємствами, організаціями, громадянами
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства
5. Поняття державного унітарного підприємства
6. Господарське зобов'язання державного унітарного підприємства, щодо вчинення якого є заінтересованість

- 7.Значні господарські зобов'язання державного унітарного підприємства
- 8.Державне комерційне підприємство
- 9.Особливості господарської діяльності державних комерційних підприємств
10. Казенне підприємство
- 11.Особливості господарської діяльності казенних підприємств
12. Комунальні унітарні підприємства
13. Господарське зобов'язання комунального унітарного підприємства, щодо вчинення якого є заінтересованість
14. Створення та діяльність господарських товариств
- 15.Види господарських товариств
- 16.Установчі документи господарського товариства
- 17.Державна реєстрація господарського товариства
- 18.Наслідки укладення угод до реєстрації господарського товариства
19. Власність господарського товариства
- 20.Управління господарським товариством
21. Поняття підприємства колективної власності
22. Господарська діяльність кооперативів
23. Виробничий кооператив. Принципи діяльності виробничого кооперативу
- 24.Загальні умови створення виробничого кооперативу. Членство у виробничому кооперативі
- 25.Господарська діяльність виробничого кооперативу
- 26.Майнова відповідальність виробничого кооперативу
- 27.Припинення виробничого кооперативу
28. Споживча кооперація. Підприємства споживчої кооперації
- 29.Приватні підприємства
30. Фермерське господарство
31. Підприємство з іноземними інвестиціями. Іноземне підприємство
- 32.Поняття об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств
- 33.Організаційно-правові форми об'єднань підприємств
- 34.Вихід учасника з об'єднання. Припинення об'єднання підприємств
35. Асоційовані підприємства. Холдингові компанії
36. Громадянин у сфері господарювання
37. Кредитні спілки у сфері господарювання
38. Особливості статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання
- 39.Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання
- 40.Прибуток (доход) суб'єкта господарювання
- 41.Державне регулювання ринку цінних паперів
- 42.Зміст корпоративних прав та корпоративних відносин
43. Законодавство про корпоративні права держави
44. Загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання
45. Істотні умови господарського договору
46. Загальний порядок укладання господарських договорів
- 47.Особливості укладання попередніх договорів

48. Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням
49. Особливості укладання господарських договорів на основі вільного волевиявлення сторін, примірних і типових договорів
50. Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах
51. Укладання організаційно-господарських договорів
52. Укладання господарських договорів за рішенням суду
53. Порядок зміни та розірвання господарських договорів
54. Загальні умови виконання господарських зобов'язань
55. Виконання господарського зобов'язання третьою особою
56. Виконання господарських зобов'язань, у яких беруть участь кілька управнених або кілька зобов'язаних суб'єктів
57. Місце виконання господарського зобов'язання
58. Виконання грошових зобов'язань
59. Забезпечення виконання господарських зобов'язань
60. Загальні умови припинення господарських зобов'язань
61. Припинення господарського зобов'язання виконанням або зарахуванням
62. Припинення господарського зобов'язання за згодою сторін чи у разі поєднання його сторін в одній особі
63. Припинення господарського зобов'язання у разі неможливості виконання
64. Розірвання господарського зобов'язання
65. Наслідки визнання господарського зобов'язання недійсним
66. Особливості розгляду справи про неплатоспроможність боржників, зайнятих у сільському господарстві
67. Особливості розгляду справ про неплатоспроможність фізичних осіб - підприємців
68. Особливості провадження у справі про неплатоспроможність фізичних осіб. Арбітражний керуючий у справах про неплатоспроможність фізичної особи
69. Підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність
70. План реструктуризації боргів. Борги, що не підлягають реструктуризації
71. Затвердження плану реструктуризації боргів боржника. Наслідки затвердження плану реструктуризації боргів боржника
72. Виконання плану реструктуризації боргів боржника. Завершення виконання плану реструктуризації боргів боржника
73. Відшкодування збитків
74. Склад та розмір відшкодування збитків
75. Умови і порядок відшкодування збитків
76. Солідарне відшкодування збитків
77. Регресні вимоги щодо відшкодування збитків
78. Відшкодування збитків у разі порушення грошових зобов'язань
79. Штрафні санкції. Розмір штрафних санкцій
80. Порядок застосування штрафних санкцій

81. Зменшення розміру штрафних санкцій. Обов'язок боржника, який сплатив штрафні санкції, виконати зобов'язання в натурі
82. Оперативно-господарські санкції. Види оперативно-господарських санкцій
83. Підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій
84. Застосування адміністративно-господарських санкцій до суб'єктів господарювання
85. Види адміністративно-господарських санкцій
86. Штраф як адміністративно-господарська санкція
87. Застосування антидемпінгових заходів
88. Обмеження та зупинення діяльності суб'єкта господарювання
89. Ліквідація суб'єкта господарювання, діяльність якого суперечить закону чи його установчим документам. Державна реєстрація ліквідації суб'єкта господарювання
90. Гарантії прав суб'єктів господарювання у разі неправомірного застосування до них адміністративно-господарських санкцій
91. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій
92. Загальні засади відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
93. Види та форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності
94. Відповідальність України як держави. Відповідальність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
95. Розгляд спорів, що виникають у процесі зовнішньоекономічної діяльності

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Господарське право» включає:

- програму з навчальної дисципліни;
- завдання для самостійної роботи студентів;
- питання до практичних занять;
- методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової, літератури, написання рефератів

1. Лукацька Л.Г. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Господарське право».

2. Лукацька Л.Г. Проблеми судового захисту комерційного найменування // Тези доповіді: міжнародна науково-практична конференція «Диверсифікація міжнародної торгівлі та активізація інвестиційного співробітництва». – Київ, 28-29 травня 2015р. Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі

3. Лукацька Л.Г. Проблеми оподаткування самозайнятих осіб // Тези доповіді: Всеукраїнська науково-практична конференція на тему: «Законодавство України: недоліки, проблеми систематизації та перспективи розвитку». – Херсон, 14-15 лютого 2015р. Херсонський Державний Університет.

7.1. Глосарій (термінологічний словник)

арбітражний керуючий - фізична особа, яка отримала відповідне свідоцтво та інформація про яку внесена до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України;

банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури;

боржник - юридична особа або фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, неспроможна виконати свої грошові зобов'язання, строк виконання яких настав;

грошове зобов'язання - зобов'язання боржника сплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України.

кредитор - юридична або фізична особа, а також контролюючий орган, уповноважений відповідно до Податкового кодексу України здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у межах своїх повноважень, та інші державні органи, які мають вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника; забезпечені кредитори - кредитори, вимоги яких до боржника або іншої особи забезпечені заставою майна боржника; конкурсні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, що виникли до відкриття провадження у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника; поточні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, що виникли після відкриття провадження у справі про банкрутство;

ліквідатор - арбітражний керуючий, призначений господарським судом для здійснення ліквідаційної процедури;

неплатоспроможність - неспроможність боржника виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через застосування процедур;

офіційне оприлюднення - оприлюднення відомостей про справу про банкрутство на офіційному веб-порталі судової влади України;

погашені вимоги кредиторів - задоволені вимоги кредиторів, а також зобов'язання, щодо яких досягнуто згоди про припинення, у тому числі заміну або припинення зобов'язання в інший спосіб;

правочини, щодо яких є заінтересованість, - правочини, сторонами яких є заінтересовані особи зі сторони боржника, арбітражного керуючого чи кредиторів;

реструктуризація боргів боржника - судова процедура у справі про неплатоспроможність фізичної особи, що застосовується з метою відновлення платоспроможності боржника шляхом зміни способу та порядку виконання його зобов'язань згідно з планом реструктуризації боргів боржника;

розпорядник майна - арбітражний керуючий, призначений господарським судом для здійснення процедури розпорядження майном;

сторони у справі про банкрутство - конкурсні кредитори (представник комітету кредиторів), забезпечені кредитори, боржник (банкрут);

учасники у справі про банкрутство - сторони, арбітражний керуючий, державний орган з питань банкрутства, Фонд державного майна України, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника, а також інші учасники справи про банкрутство, щодо прав або обов'язків яких існує спір.

Аудит - це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам;

Валютні кошти - валютні цінності:

- іноземна валюта готівкою,
- платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та інші) в іноземній валюті,
- цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та інші) в іноземній валюті,
- золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків, пластин та монет, а також сертифікати, облігації, варанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені;

Демпінг - ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару;

Експорт (експорт товарів) - продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України;

Експорт (імпорт) капіталу - вивезення за межі України (ввезення з-за меж України) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності;

Зовнішньоекономічна діяльність - діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами;

Зовнішньоекономічний договір (контракт) - домовленість двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності;

Імпорт (імпорт товарів) - купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами;

Іноземна валюта:

- валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу,

- платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях,

- кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами;

Іноземні інвестиції - всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект;

Іноземні суб'єкти господарської діяльності - суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України;

Ліцензія спеціальна - належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого строку певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів;

Митне регулювання - регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України;

Обмежувальна ділова практика - здійснення індивідуальних або колективних заходів, спрямованих на обмеження конкуренції та монополізацію виробництва, розподілу, обміну, споживання товарів і одержання надприбутків;

Переказ валютних коштів за межі України - переказ грошових (валютних) коштів на користь (на рахунок) іноземного суб'єкта господарської діяльності або у банківсько-кредитну установу, що не є суб'єктом господарської діяльності України;

Представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності - установа або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження;

Спеціальна економічна зона - територія, в межах якої відповідним законом України встановлюється і діє спеціальний правовий режим господарської діяльності та спеціальний порядок застосування і дії законодавства України;

Спільна підприємницька (господарська) діяльність - діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності України та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення;

Спільні підприємства - підприємства, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілі результатів та ризиків;

Торговий патент - це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта господарювання займатися певними видами підприємницької діяльності впродовж встановленого строку. Спеціальний торговий патент - це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта господарювання на особливий порядок оподаткування відповідно до закону. Порядок патентування певних видів підприємницької діяльності встановлюється законом.

Господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва - підприємцями. Господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність).

Державне замовлення є засобом державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності.

Державний контракт - це договір, укладений державним замовником від імені держави з суб'єктом господарювання - виконавцем державного замовлення, в якому визначаються економічні та правові зобов'язання сторін і регулюються їх господарські відносини.

Монопольним визнається домінуюче становище суб'єкта господарювання, яке дає йому можливість самостійно або разом з іншими суб'єктами обмежувати конкуренцію на ринку певного товару (робіт, послуг).

Неправомірними угодами між суб'єктами господарювання визнаються угоди або погоджені дії, спрямовані на:

встановлення (підтримання) монопольних цін (тарифів), знижок, надбавок (доплат), націнок;

розподіл ринків за територіальним принципом, обсягом реалізації чи закупівлі товарів, їх асортиментом або за колом споживачів чи за іншими ознаками - з метою їх монополізації;

усунення з ринку або обмеження доступу до нього продавців, покупців, інших суб'єктів господарювання.

Недобросовісною конкуренцією визнаються будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності.

Підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

Суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську

компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

7.2. Рекомендована література

Основна

I. Нормативно-правові акти та матеріали судової практики:

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // ВВРУ. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВРУ. – 2003. – № 18–22. – Ст.144.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. (з останніми змінами і доповненнями станом на 19.07.2017 р.) // ВВРУ. – 2003. – № 40–44. – Ст.356. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n6>
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#n24>
6. Податковий кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI– Режим доступу до <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Міжнародні правила по тлумаченню термінів «Інкотермс» від 1 січня 2000 року /в редакції від 1 січня 2011 року // Урядовий кур'єр. – №68. – 10 квітня 2002 року.
8. Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. Відомості Верховної Ради. – 2003. - № 31-32. – Ст. 263. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
9. Конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі–продажу товарів» [Електронний ресурс] від 11 квітня 1980 року. – Режим доступу до Конвенції : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_003

Допоміжна

- 10 .Актуальні проблеми господарського права: 36. наук, праць (за матер, "круглого столу", м. Київ, 16 грудня 2004 р.) / Ред. кол.: О. Д. Крупчан

- (гол.), В. В. Луць, М. К. Галянтич та ін. - К.: НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2005. - 140 с.
- 11 Атаманова Ю. Е. Участие в хозяйственных обществах правами промышленной собственности: правовые проблемы передачи инновационного продукта. - Х., 2004. - 208 с.
 - 12 Беяневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 592 с.
 - 13 Буткевич О. В. Правове регулювання господарської діяльності в спеціальних (вільних) економічних зонах: Монографія. - Х.: Право, 2008. - 184 с.
 - 14 Вінник О. М. Господарське право: Навч. посібник. - 2-е вид., змін, та допов. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. - 766 с.
 - 15 Вінник О. М. Науково-практичний коментар Закону України "Про акціонерні товариства" / О. М. Вінник. - К.: Юрінком Інтер, 2009. - 312 с.
 - 16 Віхров О. ІІ. Господарське право. Спеціальна частина: Навч. посібник. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2004. - 344 с.
 - 17 Господарське право України: Практикум / В. С. Щербина (кер. авт. кол.), Г. В. Пронська, О. М. Вінник та ін.; За ред. В. С. Щербини. - 2-е вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 416 с.
 - 18 Джуринський В. О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: монографія / В. О. Джуринський. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 224 с.
 - 19 Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій у двох частинах. Частина перша. - Харків: Право, 2008. - 496 с.
 - 20 Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: 2-е вид., перероб. і допов. / За заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини; Кол. авт.: О. А. Беяневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина та ін. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 720 с.
 - 21 Щербина В. С. Суб'єкти господарського права: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 264 с.
 - 22 Кобзар Т.С. Господарське право: Курс лекцій з навчальної дисципліни\ Т.С.Кобзар, М.О.Савельєва.-Дніпро: Видавець Біла К.О., 2017.-290с

7.3. Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси:

1. www.rada.gov.ua - Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. www.studrada.com.ua – Центральний юридичний портал України.
4. www.ukr-pravo.at.ua – Правовий портал.

5. www.jurconsult.net.ua – Всеукраїнський юридичний портал.
6. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".